

Πόντιοι, Λαζοί και Οικουμενικό Πατριαρχείο

Πρόσφατα έπεσε στην αντίληψή μου ένα βίντεο στο YouTube (δυστυχώς δεν θυμάμαι ποιο ακριβώς, γι' αυτό παραθέτω ένα παρόμοιο), όπου παρουσιάζονταν ένας παραδοσιακός χορός. Με την πρώτη ματιά ήταν φανερό πως επρόκειτο για ποντιακό χορό. Και δώσ' του από κάτω τα σχόλια για τους αθάνατους ποντιακούς χορούς, την Ελλάδαρα κ.ά.

Μόνο που μες στην έξαρση εθνικής υπερηφάνειας και του «τσακίρ κεφιού» κανείς δεν «πρόσεξε» την εισαγωγή του βίντεο που στην τουρκική γλώσσα εξηγούσε ότι επρόκειτο για παραδοσιακό χορό των Λαζών (τουρκικά δεν γνωρίζω, αλλά απ' τα συμφραζόμενα [Laz] αυτό κατάλαβα). Τέτοιοι χοροί, χορεύονται στην περιοχή της Τραπεζούντας και θεωρούνται παραδοσιακοί τουρκικοί χοροί, καθώς οι περισσότεροι Λαζοί είχαν εξισλαμιστεί-εκτουρκιστεί στην εποχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

[Υπάρχει μάλιστα κι ένα σατιρικό βίντεο, ανάλογο μ' αυτό όπου μαϊμούδες χορεύουν κρητικό πεντοζάλι, μόνο που εδώ η υπόκρουση είναι η λαζική μουσική.]

Δυστυχώς, ως φαίνεται, οι ιστορικές αλήθειες που σκοπίμως υποβαθμίζονται, παρασιωπούνται ή αγνοούνται, οδηγούν σε τέτοιου είδους παρανοήσεις. Είναι γνωστό ότι με την ανταλλαγή των πληθυσμών του 1922 (ως αποτέλεσμα της Γενοκτονίας των Ποντίων και της Μικρασιατικής Καταστροφής) στον ελληνικό χώρο δεν εισήλθαν μόνο Έλληνες, αλλά και άλλα φύλα, μεταξύ των οποίων, Αρμένιοι, Λαζοί κ.ά. Κι αυτό γιατί, η ανταλλαγή δεν έγινε με βάση την εθνική καταγωγή, ή τουλάχιστον τη γλώσσα ή και συνδυασμό των δυο αυτών, αλλά με βάση το θρήσκευμα (αυτά γίνονται όταν η θρησκεία υπερισχύει τους έθνους). Η απαίτηση αυτή ήταν του Κεμάλ, που έδρασε προνοητικά, καθώς ήθελε να αποφύγει κατοπιές με εν δυνάμει εθνικές μειονότητες. Έτσι με το κριτήριο της θρησκείας, θα κατόρθωνε να διώξει τον μεγαλύτερο όγκο εθνικών μειονοτήτων, καθώς αυτές είχαν ως κοινό στοιχείο τη θρησκεία και δη τον Χριστιανισμό. Είναι επίσης γνωστό δε, πως ο μεγαλύτερος όγκος των ανταλλάξιμων πληθυσμών που ήρθαν στην Ελλάδα, εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Μακεδονίας και της Θράκης (πολλοί δεν μιλούσαν καν ελληνικά).

[Εδώ, θα πρέπει να συμφωνήσει κάποιος με τον μέγα «φιλέλληνα» Νίκο Στοϊδη*, που λέει ότι οι Λαζοί (Λαζοπόντιους τους ονομάζει) κάνουν «κρα» από μακριά, καθώς δεν φημίζονται για την...ομορφιά τους (είναι ονομαστοί για τις

μεγάλες μύτες τους: 1, 2, 3).]

Η μεγάλη παρανόηση γίνεται με τους Λαζούς, οι οποίοι έχουν κακώς ταυτιστεί με τους Έλληνες του Πόντου. Πρόκειται για γειτονικό λαό με τους Ελληνοπόντιους. Η γλώσσα τους αποτελεί ιδίωμα της γειτονικής Γεωργίας. Θα πρέπει να σημειωθεί δε, πως οι Λαζοί ήταν ανέκαθεν εχθρικοί προς τους Ποντίους (ο περίφημος σφαγέας των Ελλήνων, Τοπάλ Οσμάν ήταν Λαζός). Σ' αυτήν την παρανόηση βοηθά και η κοινή παραδοσιακή ενδυμασία Ποντίων και Λαζών (ενδεχομένως με κάποιες μικροδιαφορές), καθώς και οι παρόμοιοι παραδοσιακοί χοροί. Μόνο που η παραδοσιακή ενδυμασία των Ποντίων, δεν είναι άλλη απ' αυτή των Λαζών, αποτέλεσμα προφανώς της μακροχρόνιας συμβίωσης κάτω από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Αν κρίνουμε δε, και απ' την ομοιότητα των μουσικών ακουσμάτων και χορών, κάτι τέτοιο συμβαίνει και σ' αυτή την περίπτωση (κι αυτή η ομοιότητα δεν αφορά μόνο την περίπτωση Ποντίων και Λαζών, αλλά και άλλες περιοχές της Ελλάδας, που δεν είναι του παρόντος). Υπάρχουν όμως και αρκετοί Πόντιοι που αγνοώντας την ιστορική αλήθεια, εξάγουν το αυθαίρετο συμπέρασμα ότι ο όρος «Λαζοί» αποτελείται από τις λέξεις Ελλάς+ζει=Λαζοί, με αποτέλεσμα να ταυτίζουν τους Πόντιους με τον λαό των Λαζών (περισσότερα εδώ).

Και ερχόμαστε τώρα, στην τελευταία παράμετρο του θέματος: Το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Το κωμικοτραγικό εδώ, είναι πως οι Πόντιοι περιφέρουν με καμάρι τον βυζαντινό δικέφαλο αετό, έμβλημα του Βυζαντίου και του Πατριαρχείου. Το Πατριαρχείο λοιπόν που έχει την παγκόσμια πρωτοτυπία να διαθέτει εικονικούς μητροπολίτες σε μητροπόλεις με ανύπαρκτο ποίμνιο, την περιοχή του ευρύτερου Πόντου την καλύπτει με μητροπολίτη «Τραπεζούντας, Υπέρτιμος και Έξαρχος πάσης Λαζικής». Ένας τίτλος πατριαρχικής δικαιοδοσίας (Λαζική) που διατηρείται από την εποχή ενός άλλου μέγα «φιλέλληνα» αυτοκράτορα του Βυζαντίου, του Θεοδόσιου. Κι εντάξει... Το τότε ήταν τότε, με τις όποιες σκοπιμότητες. Σήμερα όμως, που η περιοχή στις μνήμες των Ελλήνων έχει καθαρά συμβολικό και ιστορικό χαρακτήρα, γιατί το Πατριαρχείο «καπελώνει» τον Πόντο (Μητρόπολη Τραπεζούντας) με την «Λαζική»; Απλή απορία...

* Παλαιότερα ήμουν της άποψης (και πάρα πολλοί εξακολουθούν να την έχουν), πως θα πρέπει να αποφεύγεται η εμετική ιστοσελίδα του Στοϊδη. Στην πορεία, ομολογώ πως αναθεώρησα την άποψή μου. Ο Στοϊδης οδηγούμενος απ' το ανθελληνικό του μένος, μελετά σε βάθος την ιστορία (και ειδικά την ιστορία που έχει να κάνει με τους Έλληνες). Στις ιστορικές του ανακρίβειες και σκόπιμες παραποιήσεις, συνήθως όμως υπάρχει και ένας κόκκος αληθείας. Όποιος διαθέτει κριτικό πνεύμα λοιπόν, οφείλει αφενός να διαχωρίσει τα σκόπιμα ψεύδη του Στοϊδη κι αφετέρου να διερευνήσει αυτόν τον κόκκο αληθείας.